

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/143-047/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. M. J. ügyvéd által képviselt **Beck Reisen Kft.** és Varga ügyvédi iroda (eljáró ügyvéd: dr. V. J.) által képviselt a **Beck Tours & Plan Utazási és Kereskedelmi Kft.** eljárás alá vont vállalkozások ellen a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény alapján indult eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t.

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vontak tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak azáltal, hogy a vizsgált tájékoztatási eszközökön a dél-törökországi kirándulást/körutazást ingyenes utazásként valamint a Beck Utazási Klubtagság ingyenességét kedvezményként tüntették fel.

A Versenytanács kötelezi a Beck Reisen Kft.-t 5.000.000 Ft (azaz Ötmillió forint), a Beck Tours & Plan Utazási és Kereskedelmi Kft.-t 3.000.000 Ft (azaz Hárommillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára kötelesek teljesíteni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított harminc napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

I.

Tényállás

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 26. §-ának (1) bekezdése alapján 2009. november 3-án Vj-143/2009. ügyszámon versenyfelügyeleti eljárást indított a Beck Reisen Kft. (a továbbiakban: Beck Reisen vagy I. r. eljárás alá vont) valamint a Beck Tours & Plan Utazási és Kereskedelmi Kft. (továbbiakban: Beck Tours & Plan vagy II .r. eljárás alá vont) ellen.¹
2. A GVH észlelte, hogy a Beck Reisen és a Beck Tours & Plan 2009-ben a 13-37. héten a fogyasztók számára kiküldött direkt marketing leveleiben arról értesítette a fogyasztókat, hogy „megnyerte a 8 napos kirándulást Törökországba...Ez az Ön számára ingyenesen biztosított”. Ugyanakkor a mellékletből az derült ki, hogy a helyszínen 25 Euro/fő utazásszervezői díjat kell fizetni, továbbá a fogyasztó csak a termékbemutatón való részvétel után értesülhetett arról, hogy a kirándulás ára nem tartalmazza a Törökországba való kijutás és hazautazás árát.
3. A GVH észlelte, hogy a Beck Reisen és a Beck Tours & Plan 2009-ben a 13-37. héten a fogyasztók számára kiküldött direkt marketing leveleiben a fogyasztó arról értesülhetett, hogy „Az exkluzív BECK Utazási Klub éves tagsági díja 25.000 Ft és Ön ezt megnyerte! Most 5 éves INGYENES tagsággal jutalmazzuk Önt (125.000 Ft értékben...)” Az eljárás alá vontak által létrehozott klubba történő belépésért azonban fennállása óta egyetlen tag sem fizetett díjat.
4. A GVH észlelte, hogy a Beck Reisen és a Beck Tours & Plan 2009-ben a 43-51. héten a fogyasztók számára kiküldött szóróanyagain az volt olvasható, hogy „Minden utas egy 8 napos törökországi kirándulást kap 2 fő részére 4*-os szállodában félpanzióval a 2009/2010-es évre INGYEN!”. A fogyasztó viszont csak a termékbemutatón való részvétel után értesülhetett arról, hogy a kirándulás ára nem tartalmazza a

¹ Az ügyindító végzést a Vj-143/2009. sz. irat tartalmazza.

Törökországba való kijutás és hazautazás árát, valamint a helyszínen fizetendő 25 Euro/fős utazásszervezői díjról is ott szerezhetett tudomást.

Az eljárás alá vont vállalkozások

5. Az I. r. eljárás alá vont cégkivonat szerinti főtevékenysége utazásszervezés².
A Beck Reisen korlátolt felelősségű társaságként működik. A társaság tagja Jens Beckhauser (CZ 25067 Praha-Vychod, Klecánky Povltavská 9.), valamint a Beck International s.r.o. (CZ 27601 Melnik, Blatecká 3344.).
6. A II. r. eljárás alá vont cégkivonat³ szerinti főtevékenysége utazásszervezés.
A Beck Tours & Plan korlátolt felelősségű társaságként működik. A cég tagja Stanchev Petar Petkov (CZ 27306 Libusin, 349.).
7. A két eljárás alá vont vállalkozás árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazások szervezésével foglalkozik.
8. A két eljárás alá vont vállalkozás nem tartozik egy vállalkozáscsoportba és nem állnak ugyanazon vállalkozás irányítása alatt, így a Tpv. 15.§ (1) bekezdése értelmében a Beck Reisen Kft. és a Beck Tours & Plan Kft. egymástól független vállalkozások.
9. A Beck Reisen Kft. és a Beck Tours & Plan Kft. között létrejött együttműködési megállapodások⁴ alapján az I.r. eljárás alá vont szervezi és bonyolítja le a termékbemutatókat, míg a II. r. eljárás alá vont a termékbemutatóknak keretet biztosító utazásokat szervezi.
10. A két eljárás alá vont vállalkozással szemben a GVH korábban nem indított versenyfelügyeleti eljárást.

² A cégkivonatot a Vj-143-005/2009. sz. irat F/6 melléklete tartalmazza (ez a 2009. július 5. napján hatályos cégadatokat tartalmazza, itt azonban nem szerepel a főtevékenység. A Vj-143-017/2009. sz. irat F/2 melléklete tartalmaz egy társasági szerződésmódosítást, ami kiterjed a tevékenységi körökre, és ebben szerepel a főtevékenység, mely az Utazásszervezés a TEÁOR '08 alapján

³ A cégkivonatot a Vj-143-006/2009.sz. irat F/2 melléklete tartalmazza.

⁴ Vj-143-006/2009. sz. irat F/8. melléklete tartalmazza a 2008. 10. 03-án létrejött megállapodást, míg a 2009. 02. 19-én létrejött megállapodás a Vj- 143-017/2009. sz. irat F/1 mellékletében található.

11. Az I. r. eljárás alá vont 2008. üzleti évre vonatkozó nettó árbevételének kimutatása az irat mellékletei között található.⁵
12. A II. r. eljárás alá vont 2008. üzleti évre vonatkozó nettó árbevételének kimutatása az irat mellékletei között található.⁶

A vizsgált termék és a fogyasztói magatartás főbb jellemzői

13. Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazásokat szervező vállalkozások postaládákba helyezett szóróanyagok terjesztésével jutnak el a fogyasztóhoz. Színes, figyelemfelkeltő feliratokkal meglepően alacsony részvételi díj befizetése mellett nagy értékű ajándékokat ígérnek a termékbemutatón résztvevőknek. Gyakran külön kiemelik a szóróanyagokon, hogy az adott fogyasztó kiemelt ügyfele a vállalkozásnak, részvétele fontos. A vállalkozások emellett külön névre szólóan is küldnek szórólapokat.
14. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vizsgálata alapján⁷ 108 ellenőrzött termékbemutatóból 31-et tartottak utazással egybekötve. A 31 vizsgált utazást 13 utazással foglalkozó vállalkozás bonyolította le.⁸

	Ellenőrzött árubemutatók száma		
	Utazással egybekötött árubemutatók	Utazás nélküli árubemutatók	Összes
Dél-Alföld	5	14	19
Észak-Alföld	3	12	15
Észak-Magyarország	2	13	15
Közép-Magyarország	4	4	8
Közép-Dunántúl	8	12	20
Dél-Dunántúl	4	12	16
Nyugat-Dunántúl	5	10	15
Összesen	31	77	108

⁵ Vj-143-005/2009. sz. irat F/1. melléklet

⁶ Vj-143-006/2009. sz. irat tartalmazza F/6. sz. melléklet

⁷ Vj- 143-034/2009. sz. irat Forrás: http://www.nfh.hu/data/cms24897/arubemutato_09.pdf

15. Az NFH elemzésében megállapítottak szerint az utazások huszonnégy óránál rövidebb időtartamúak és belföldi úti célra történnek. A program keretében egy több órás termékbemutatóra kerül sor. A termékbemutatón először magas árfekvésű, az átlagos háztartásban ritkán előforduló termékeket mutatnak be, majd alacsony árú, hétköznapi használatra szolgáló termékeket. A címzetti kör leginkább az idősebb korosztály, a programokon is túlnyomó többségben ők vesznek részt.
16. Az eljárás alá vont vállalkozások írásos megállapodásuk⁹ alapján az árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazásokat szervező tevékenységüket egymás között megosztva gyakorolták. Az I. r. eljárás alá vont feladata a termékbemutatóval kapcsolatos minden tevékenység megszervezése (előkészítés, lebonyolítás, értékesítés), valamint a reklámanyagok készítése és rendelkezésre bocsátása. A II. r. eljárás alá vont szervezi a termékbemutatónak keretet biztosító utazást, és ehhez felhasználja az I. r. eljárás alá vont által rendelkezésére bocsátott reklámanyagokat. Az I. r. eljárás alá vont viseli a termékbemutató helyszínének biztosításával kapcsolatos költségeket (terem bérlete), míg a termékbemutatónak keretet biztosító utazással kapcsolatos költségeket (kirándulás helyszínének biztosítása, étkeztetés) a II. r. eljárás alá vont viseli. Az I. r. eljárás alá vont „fejkvótát” fizet a II. r. eljárás alá vontnak az utazáson résztvevő utasok után.

II.

A vizsgált magatartás

17. A vizsgált magatartás:

- a) Beck Reisen¹⁰ és a Beck Tours & Plan¹¹ ingyenes öt évre szóló klubtagságot és ingyenes 8 napos törökországi kirándulás nyereményét tartalmazó direkt marketing (továbbiakban: DM levél) levelei, azaz a
- 2009-ben a 13-16. és a 29-33. héten, valamint 37. héten névre szólóan kiküldött levelek¹²,

⁸ Vj-143-034/2009. sz. iratban szerepel a vizsgált vállalkozások névsora, melyek egyike a II. r. eljárás alá vont

⁹ Vj-143-006/2009. sz. irat F/8. melléklet valamint, a Vj-143-017/2009. sz. irat

¹⁰ Vj- 143-005/2009. sz. irat nem betekinhető F/2 melléklete tartalmazza a Beck Reisen 2008. évi éves beszámolójának kiegészítő mellékletét, melyben megtalálható a hirdetés, reklám és propaganda költségek összesített értéke.

¹¹ Vj-143-031/2009. sz. nem betekinhető iratban található a kifogásolt kommunikációs eszközökre fordított költség adatok. (ezek azonban csak a 16. héttől láthatóak, az eljárás alá vont kommunikációs eszközök viszont a 13. héttől jelentek meg)

- 2009-ben a 17-24. és a 28., valamint a 34-36. héten névre szólóan kiküldött levelek,
- 2009-ben a 29-34. héten és a 37. héten névre szólóan kiküldött levelek.

b) A Beck Reisen és a Beck Tours & Plan ingyenes 8 napos törökországi kirándulás ajándékát tartalmazó szóróanyagai, azaz a 2009-ben a 43-51. héten kiküldött szórólapok.

18. 2009-ben a 13-16. és a 29-33. héten, valamint 37. héten névre szólóan kiküldött levelek¹³ tartalma:

A DM levél¹⁴ pontos szövege:

„Tisztelt !

Megérkezett! 3 évi szorgos előkészület után a Beck Kft. megalapította az ő saját exkluzív Beck Utazási Klubját, mely a tagjait hihetetlen utazási kedvezményekkel várja. Utazzon velünk a világ legszebb tájaira és használja ki a VIP Servis Extra Előnyeit! Az exkluzív BECK Utazási Klub éves tagsági díja 25.000 Ft és Ön ezt megnyerte! A Beck Utazási Klub megalapításának alkalmából, 500 000 állandó utasunk közül 1000 utast ingyenes tagsággal jutalmazunk. Fortuna most Önnek kedvezett! Most 5 éves INGYENES tagsággal jutalmazzuk

¹² Vj-143-006/2009. F/9 és F/10 mellékletben található a kiküldött direkt marketing levelek és szórólapok száma, valamint az érintett területek

¹³ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet

¹⁴ Vj-143-006/2009. F/11. melléklet 13. heti DM levél

A DM levél¹⁶ pontos szövege:

„Tisztelt !

Megérkezett! 3 évi szorgos előkészület után a Beck Kft. megalapította az ő saját exkluzív Beck Utazási Klubját, mely a tagjait hihetetlen utazási kedvezményekkel várja. Utazzon velünk a világ legszebb tájaira és használja ki a VIP Servis Extra Előnyeit! Az exkluzív BECK Utazási Klub éves tagsági díja 25.000 Ft és ön ezt megnyerte! A Beck Utazási Klub megalapításának alkalmából, 500 000 állandó utasunk közül 1000 utast ingyenes tagsággal jutalmazunk. Fortuna most Önnek kedvezett! Most 5 éves INGYENES tagsággal jutalmazzuk Önt (125.000 Ft értékben, hosszabbítási kötelezettség nélkül). Ön 5 éven keresztül használhatja a tagság minden előnyét éppúgy mint azok, akik a tagságért fizettek. Hihetetlen, de igaz, mint a BECK Utazási Klub tagságának nyertese ezen felül megnyerte a 8 napos kirándulást Törökországba 4*-os szállodában, félpanzióval 2 fő részére! Az Ön és legközelebbi ismerősei részére. Elszállásolás 2 ágyas szobákban-a kirándulás leírása a mellékletben található. Ez az Ön részére INGYENESEN biztosított!

Figyelem! Ezen nyeremény csak az első 1000 tagnak jár és Ön közéjük tartozik! A nyeremények átadása az általunk szervezett termékbemutatók során történik, az ott résztvevő személyek részére (a nyertes min. életkora 20 év). Az autóbusszal a felszállás az Ön településén biztosított. Az 5 ÉVES klub tagság és a törökországi kirándulás 2 fő részére az alábbi napon kerül átadásra:

Dátum: 2009.

Program:

- a BECK Utazási Klub 5 éves INGYENES tagságának és a 8 napos törökországi körutazásnak (2 fő részére, 4 *-os szállodában) átadása
- indulás haza

Engedje meg, hogy a BECK teljes személyzete nevében gratuláljak Önnek és örömmel üdvözljük Önt az általunk szervezett termékbemutatón”

A levél másik oldalán ez a szöveg olvasható:

„Ezen nyomtatványt kérjük hozza magával a termékbemutató helyszínére, mert ennek fejében áll módunkban Önnek INGYENESEN átadni az 5 éves BECK Utazási Klub tagságot (melynek értéke 1 évre 25.000 Ft, 5 évre ez összesen 125.000 Ft) és a 8 napos törökországi kirándulást 4*-os szállodában, félpanzióval 2 fő részére. Az Ön és legközelebbi ismerősei részére.

Nyereményéhez ezúton gratulál Jens Beckhäuser, tulajdonos”

¹⁵ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet

¹⁶ Vj-143-006/2009. F/11. melléklet 17. heti DM levél

20. A fenti DM levelekhez minden esetben az alábbi kétoldalas melléklet¹⁷ kapta a fogyasztó:

A mellékleten sárga színnel kiemelve a következő szöveg áll:

„Ezt a körutazást a Beck Utazási Klub első 1000 tagja kapja meg INGYEN!”

A melléklet első oldalán a térkép alatti harmadik bekezdésben az alábbi olvasható:

„Egyszeri kiszolgálási díj 25 Euro/fő. A helyszínen fizetendő a török utazásszervező részére.”

A melléklet a továbbiakban részletesen leírja az utazás programját.

21. A 2009-ben a 29-34. és a 37. héten névre szólóan kiküldött levelek¹⁸ tartalma:

A DM levél¹⁹ pontos szövege:

„Tisztelt Hölgyem/Uram!

Két hónappal ezelőtt kaptam tőlünk egy levelet, melyben értesítettük, hogy egy 8 napos körutazással egybekötött törökországi kirándulást nyert. Adatbázisunk ellenőrzése során felfedeztük, hogy a mai napig nem vette át nyereményét. Ezúton ismét felajánljuk Önnek azt az egyedülálló alkalmat, hogy egy termékbemutató keretében átveheti nyereményét. Ezen felül egy 5 éves INGYENES klubtagságot is kap. Nem kell mást tenni, csak a jelentkezési lapot kitölteni és a megadott címre visszaküldeni, hogy jelentkezőként regisztrálhassuk Önöket. Csak a termékbemutató résztvevőknek áll módunkban a nyereményeket átadni (a nyertesek min. életkora 18 év). Abban az esetben, ha már NAGYSZABÁSÚ KIRÁNDULÁSUNKRA jelentkezett, kérem levelünket tekintse tárgytalannak. U.I: Mindig meglep, hogy mennyi ember hagy veszni egy szép, 4*-os szállással biztosított kirándulást.

¹⁷ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet

¹⁸ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet, ezeket a leveleket második értesítésként küldték ki egyes fogyasztóknak.

¹⁹ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet 30. heti DM levél

Aki már járt Törökországban, annak itt a kiváló alkalom, hogy ezt biztosítsa szeretteinek is (a nyeremény egyszeri alkalommal átruházható). Nyereményéhez ezúton is gratulálunk!”

Ez alatt szerepelt a termékbemutató kirándulásra szóló jelentkezési lap. A levél túloldalán pedig a következő, BECK REISEN logója alatti szöveg volt olvasható:

„Az 1 napos kirándulás programja:

- [...]
- kedvezményes étkezési lehetőséggel egybekötött, a teleshopping mintájára szervezett érdekes termékbemutató
- az 5 évre szóló BECK KLUB TAGSÁG és a 8 napos törökországi, félpanziós körutazás 2 fő részére (elszállásolás 4*-os szállodákban) átadása

Az egész BECK kollektíva nevében gratulálunk és reméljük, hogy nagy szeretettel üdvözölhetjük a megrendezésre kerülő termékbemutatót.

Kérem ezen dokumentumot a termékbemutató helyszínén adja le és ennek fejében megkapja a nyereményt igazoló dokumentumot, mellyel ingyen hozzájut egy 5 éves tagsághoz a BECK Utazási Klubban, 8 napos kiránduláshoz Törökországba, félpanzióval 2 fő részére, elszállásolás 4*-os szállodákban Ön és legközelebbi ismerősei részére.

Nyereményéhez gratulál Jens Beckhäuser, a Beck Reisen Kft. tulajdonosa”

22. A 2009-ben a 43-51. héten kiküldött szórólapok²⁰ tartalma:

A szórólap pontos szövege:

„Csak a BECK-nél! Minden utas egy 8 napos kirándulást kap INGYEN”

„KIHAGYHATATLAN AKCIÓ!²¹ Minden utas egy 8 napos törökországi kirándulást kap 2 fő részére 4*-os szállodában félpanzióval a 2009/2010-es évre INGYEN!

Az ingyenes törökországi kirándulás a Beck Reisen Kft. felajánlása!

A szórólap baloldán a termékbemutató kirándulás másik programjának (Graz, Nagykőrös, Kalocsa, Hollóháza) rövid leírása és az arra vonatkozó képek álltak. Alatta a termékbemutató kirándulás napirendje:

„A kirándulás programja

- utazás kényelmes autóbusszal
- érdekes termékbemutató
- kedvezményes étkezési lehetőség
- az INGYENES 8 napos törökországi kirándulás átadása, 2 fő részére, elszállásolás 4*-os szállodában
- [egyéb, a termékbemutató kirándulás aktuális programja]

Az 1 napos kirándulás ára

CSAK: 1290 Ft²²”

²⁰ Vj-143-006/2009. sz. irat F/11. melléklet *A szórólapot is be kell még szkennelni*

²¹ A grazi szórólapon: „EGYEDÜLI AKCIÓ!”

²² Nagykőrös esetén az ár 990 Ft volt.

III.

Az eljárás alá vontak álláspontja

I. rendű eljárás alá vont

23. Az I. r. eljárás alá vont jogi képviselője kifejtette²³, hogy a fogyasztó számára csupán az áru birtokbavételével és a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel kapcsolatos többlet költségei merültek fel.
24. Az I. r. eljárás alá vont álláspontja szerint a DM levél vagy szórólap kézhez vétele után a fogyasztó egy termékbemutató keretében vehette át a nyereményt, a törökországi kirándulásra történő befizetésre a termékbemutatót követő 30 napon belül került sor. Így a fogyasztónak több egymást követő lépcsőben van lehetősége meghozni döntését.
25. Véleménye szerint a fogyasztók megfelelő tájékoztatást kaptak a termékbemutatón számukra átnyújtott színes dossziéból, melyből egyértelműen értesülhettek arról, hogy az ingyenes szolgáltatás nem tartalmazza az úticéllra történő ki- és az onnan való visszautazás árát.
26. Az I. r. eljárás alá vont előadta, hogy ő a 43. héttől terjesztett szórólapokat a II. r. eljárás alá vonttól úgy rendelte meg, hogy a szövegezésben a „tartózkodás” szó szerepel a törökországi út megnevezésekor.²⁴ A II. r. eljárás alá vont által lefordított, a „kirándulás” szót tartalmazó reklámanyagokat az I. r. eljárás alá vont már csak a szórólapok postázása után látta, így már nem állt módjában a szövegben változtatni.

II. rendű eljárás alá vont

27. A II. r. eljárás alá vont jogi képviselője előadta²⁵, hogy a Beck Tours & Plan az I. r. eljárás alá vont számára szervez egy napos utazásokat, melyen a Beck Reisen tartja a termékbemutatót. Az ott elhangzottakat és a reklámanyagok tartalmát nincs jogosultsága vitatni. A Beck Tours & Plan kizárólag az egy napos utazások szervezésével foglalkozik.

²³ Vj-143-003/2009. sz. irat

²⁴ Vj-143-006/2009. sz. irat F/7 melléklet

²⁵ Vj-143-006/2009. sz. irat F/1 melléklet

28. A jogi képviselő kifejtette továbbá, hogy a két cég között a törökországi utazás értékesítésére létrejött külön megállapodás szerint, a Beck Tours & Plan a reklámanyagok elkészítésénél az I. r. eljárás alá vont utasításait volt hivatott követni, így csupán a sajtószerű ismertetés szerepét látja el. Álláspontjában előadásra került, hogy a vállalkozási díjon felül semmilyen további juttatást nem kap a Beck Tours & Plan a reklámanyagok készítéséért.

29. A II. r. eljárás alá vont kifejtette, hogy a reklámanyagok összeállításának alapjául szolgáló mintát cseh nyelven a Beck Reisen s.r.o. küldte számukra elektronikus úton.²⁶ A fordítást a II. r. eljárás alá vont végezte, és a kész szöveget továbbították az I. r. eljárás alá vont részére. Elismerte a II. r. eljárás alá vont, hogy a 43-45. heti szórólapokat nem küldték meg ellenőrzésre az I. r. eljárás alá vontnak²⁷. A többi, az eljárás tárgyát képező DM levelek és szórólapok azonban nyomtatásuk előtt továbbításra kerültek az I. r. eljárás alá vont számára.

A II. r. eljárás alá vont arról nyilatkozott²⁸, hogy nem észlelték a szóhasználat különbségét, amikor a cseh eredeti szövegben használt „tartózkodás” szó helyett a magyar fordításban „kirándulás” szót használtak a fogyasztókhöz eljuttatott reklámanyagokon a törökországi út megnevezésekor.

IV. Jogi háttér

30. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

²⁶ Vj-143-012/2009. sz. irat

²⁷ Vj-143-012/2009. sz. irat

²⁸ Vj-143-027. sz. irat

31. Az Fttv. 2. §-ának a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy. Ugyanezen jogszabályhely d) pontja szerint kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenységek vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja, valamint h) pontja szerint ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
32. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §). A (4) bekezdés rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
33. Az Fttv. mellékletének 20. pontja alapján tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat az áru „ingyenes”, „díjtalan”, „térítésmentes” vagy hasonló jelzőkkel való leírása, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozással összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell.
34. Az Fttv. mellékletének 31. pontja alapján tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat olyan hamis benyomás keltése, hogy a fogyasztó már megnyert, meg fog nyerni, vagy meghatározott cselekmény megtétele révén fog megnyerni egy nyereményt vagy egyéb előnyhöz jutni, miközben valójában nincs ilyen nyeremény, illetve előny, vagy a nyeremény illetve egyéb előny érvényesítése, illetve igénybevétele a fogyasztó számára meghatározott pénzösszeg megfizetéséhez, vagy költségek viseléséhez kötött.
35. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy

meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

36. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
37. Az Fttv. 11. § (2) bekezdése c) pontja szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul.
38. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
39. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a GVH a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a Tptv. rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.
40. A Grt. 2. §-a szerint e törvény megtévesztő reklámra vonatkozó rendelkezéseit csak annyiban kell alkalmazni, amennyiben a reklám címzettje kizárólag vállalkozás vagy önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró nem természetes személy.

V.

A Versenytanács értékelése

Az alkalmazandó jogszabály

41. Az eljárás alá vontak megtévesztő reklámtevékenységének az Fttv. 2. §-ának a) pontjában meghatározott természetes személy fogyasztók voltak, így Grt. 2. §-ának

valamint az Fttv. 1. §-ának (2) pontja együttes értelmezése alapján az Fttv. alkalmazhatósága állapítható meg.

42. Az Fttv. melléklete meghatározza a minden további vizsgálat nélkül tisztességtelennek minősülő kereskedelmi gyakorlatokat. A 20. pont értelmében tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amely az árut „ingyenes” jelzővel írja le, ha a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlatban való részvétellel és az áru birtokbavételével, illetve fuvarozásával összefüggő elkerülhetetlen költségeken felül bármit is fizetnie kell. A Versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vontak megvalósították ezt a magatartást, amikor ingyenessként hirdették a törökországi utat, annak ellenére, hogy 25 Euro/fő kötelezően fizetendő utazásszervezői díj és a ki- és visszautazás díja - plussz költségként - a fogyasztót terheli.

43. Az Fttv. mellékletének 31. pontja értelmében tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amely olyan hamis benyomást kelt, hogy a fogyasztó megnyert egy nyereményt, miközben valójában nincs ilyen nyeremény. Az eljárás alá vontak magatartása megvalósította ezen tényállást, amikor 25.000 illetve 125 000 forint értékű nyereményként tüntette fel a Beck Utazási Klub 1 éves illetve 5 éves tagsági díjának megnyerését a fogyasztó számára, mikor az eljárás alá vont nyilatkozata szerint²⁹ „egyetlen olyan személy sincs akinek nem ingyenesen biztosítottuk a klubtagságot.”

Az Fttv. szerinti értékelés módszere

44. Az Fttv. hármas szintű szabályozást vezet be. Az első, általános szinten definiálja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot (3. § (2) bekezdés), majd a második szinten a megtévesztő (6-7. §) és agresszív (8. §) kereskedelmi gyakorlatot, mint az általánoshoz képest speciális magatartást fogalmazza meg. Végül a mellékletben a minden további vizsgálatot kizáróan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat sorolja fel. A szabályozás logikájából (generális-speciális viszony) adódóan mindig azon tényállási elemeket kell vizsgálni, amelyeknek a magatartás különösen megfeleltethető.

²⁹ Vj-143-017/2009.

Az érintett fogyasztói kör

45. Annak ellenére, hogy a termékbemutató kirándulások címzettje elsősorban az idősebb korosztály, a Versenytanács álláspontja szerint a jelen vizsgálat tárgyát képező magatartás szélesebb fogyasztói kört céltzott meg. Az országosan kiterjedt reklámtevékenység során számos háztartásba eljuttatott DM levelek és szórólapok a fogyasztók széles rétegeit szólították meg, így a vizsgálat során az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztók magatartását kell alapul venni.

Az üzleti döntés

46. Egy szolgáltatás ingyenességének valótlanul állítása, valamint valós tartalommal nem bíró nyereménnyel való kecségtetés egy vállalkozás részéről azzal a céllal történik, hogy a fogyasztót a vállalkozás érdekében álló döntés meghozatalára ösztönözze. A további vizsgálat nélkül megállapítható tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok meghatározásánál a jogalkotó célja az ilyen kereskedelmi gyakorlat kirívóan tisztességtelen voltának hangsúlyozása.

47. Egy szolgáltatás ingyesként való feltüntetése, az ingyesség hangsúlyos kiemelése esetén az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztótól sem várható el, hogy egyéb felmerülő költségekkel számoljon a szolgáltatással kapcsolatban. A Versenytanács által követett gyakorlat szerint az ingyesként meghirdetett szolgáltatáshoz még áttételesen sem kapcsolódhatnak plussz költségek. Ugyancsak a Versenytanács elvi értelmezési gyakorlatához igazodva megállapítható, hogy a jogsértés a reklámanyag közzétételének pillanatában megvalósul, még akkor is, ha a fogyasztónak utólag lehetősége nyílik minden információ megismerésére.

48. Szintén nem várható el az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztótól, hogy a számára nyereményként feltüntetett termék esetében kétségbe vonja annak valódi tartalmát. A Versenytanács álláspontja szerint a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes egy mindenki számára ingyenesen rendelkezésre álló szolgáltatást nyereményként feltüntetni, hiszen ilyen esetben üres tartalom áll a fogalom mögött.

49. A vizsgált kommunikációs eszközökön az eljárás alá vont vállalkozások a törökországi utat ingyenesként tüntették fel, majd pedig a mellékletben kötelezően fizetendő 25 Euro/fős külföldi utazásszervezői díjról tájékoztattak. A fogyasztók csak a termékbemutató helyszínén szembesülhettek azzal, hogy a Törökországba történő ki- és az onnan való visszautazás költségei nem tartoznak az ingyenesként meghirdetett szolgáltatásba, vagyis ez a jelentős plussz költség a fogyasztónál jelentkezik. A Versenytanács megállapítása szerint nyilvánvaló, hogy a fent említett szolgáltatást nem lehet ingyenesnek nevezni, így feltüntetése kimeríti az Fttv. mellékletének 20. pontjában szabályozott feltételeket, megvalósítva ezzel az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt magatartást.
50. Az eljárás alá vontak az általuk kiküldött DM levelekben a fogyasztót egy 25.000 illetve 125.000 forint értékű 1 illetve 5 éves Beck Utazási Klub tagság megnyeréséről tájékoztatják. Az eljárás alá vontak nyilatkozatukban kijelentették, hogy minden már meglévő klubtag ingyen jutott tagsághoz, és éves tagdíjat sem fizetnek klubtaggá az vált, akit a II. rendű eljárás alá vont az állandó utasai közül kisorsolt és a jelentkezési lapot visszaküldte az I. rendű eljárás alá vontnak, így a tájékoztatásban megjelenő összeg a tagságból eredő, az általuk szervezett utazásokon igénybe vehető kedvezmények értékét jelenti. Mindezek fényében egyértelműen megállapítható, hogy hamis látszatot keltettek az eljárás alá vontak a fogyasztókban a nyeremény ingyenessége tekintetében. Az eljárás alá vontak az előzetes álláspontra tett valamint a tárgyaláson kifejtett nyilatkozatukban kijelentették, hogy Ezáltal megvalósították az Fttv. mellékletének 31. pontjában foglalt magatartást, mely az Fttv. 3. § (1) bekezdése szerint minősül.
51. A Versenytanács külön kiemeli az eljárás alá vontak azon magatartását mely szerint az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztót félrevezető szóhasználattal éltek a reklámányaikon. A DM levelekben és szórólapokon a törökországi út megnevezésekor a „kirándulás” szót használták, a DM levelek mellékletében a „körutazás” szó állt. Az eljárás alá vontak a cseh nyelvű reklámanyag-minta alapján készítették el a magyar nyelvű anyagokat. Az idegen nyelvű szövegben azonban a magyar „tartózkodás” szónak megfelelő cseh szó állt.

52. A Versenytanács nem fogadja el az eljárás alá vontak azon álláspontját, hogy nem észlelték a „kirándulás” és a „tartózkodás” szó közötti eltérést. A Versenytanács álláspontja szerint a magyar nyelvben egyértelmű a két szó közötti tartalmi különbség,³⁰ ezzel a magyar anyanyelvű eljárás alá vontaknak is tisztában kellett lenniük, különös tekintettel arra, hogy ismerték az általuk kínált szolgáltatás tartalmát. Másfelől a „kirándulás” és a „körutazás” szavakkal jellemzett szolgáltatások az idegenforgalmi szektorban egyértelműen magukban foglalják az úticélra történő ki- és az onnan való visszautazás árát is.³¹ A Versenytanács felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy az eljárás alá vontak a saját, árubemutatóval egybekötött termékértékesítő utazásaikat „kirándulásként” hirdetik a reklámanyagaikon.³² Ezen általuk kínált szolgáltatás esetén a részvételi díj magában foglalja az úticélra történő oda- és visszautazás árát is.

53. A Versenytanács megjegyzi, az eljárás alá vontaknak a vizsgált kommunikációs eszközökön azok terjedelme és jellege miatt - az esetleges fordítási nehézségek ellenére – nem ütközött akadályba azon lényeges tulajdonság megjelenítése, hogy a „kirándulás” az oda- és visszautazás t nem tartalmazza. Ebből kifolyólag semmi sem indokolja, hogy ezen információ csak a termékbemutatón átadott „sárga dossziéban” jelenjen meg. Ésszerű magyarázatként szolgál azonban az I. rendű eljárás alá vont tárgyaláson tett nyilatkozata, mely szerint a vállalkozás üzleti célja az, hogy minél többen elmenjenek a termékbemutatóra. A Versenytanács megítélése szerint ugyanis természetesen nagyobb fogyasztói igényt generál egy olyan tájékoztatás, ami ingyen törökországi kirándulást ígér azzal a tájékoztatással szemben, ami csak részbeni ingyenességről szól.

Felelősség

54. Az Fttv. 9.§ (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért az a vállalkozás felel, amelynek közvetlenül érdekében állt a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése.

55. A felek között fennálló megállapodás értelmében az I. r. eljárás alá vont termékbemutatóinak keretét a II. r. eljárás alá vont által szervezett utazás biztosítja,

³⁰ Vj-143-.../2009. sz. irat

³¹ Vj-143-.../2009. sz. irat

³² Vj-143-006/2009. sz. irat F/11.melléklete

melyet az I. r. eljárás alá vont által a II. r. eljárás alá vont számára rendelkezésre bocsátott reklámanyagok segítségével népszerűsítene. A II. r. eljárás alá vont az utazáson résztvevő személyek után meghatározott pénzüsszeget, ún. „fejkvótát” kap.

56. A Beck Reisen azáltal, hogy a reklámanyagokon ingyen törökországi utazást (és a DM levelekben 125 000 forint értékű klubtagság nyereményt) ajánl, ösztönzi a fogyasztókat, hogy részt vegyenek a Beck Tours & Plan által szervezett utazáson, ahol megtekintik a Beck Reisen termékbemutatóját. Ennek nyilvánvaló célja, hogy a fogyasztókat a termékbemutatón való részvételre ösztönözzék, ahol már lehetőségük nyílik arra, hogy a fogyasztót a bemutatott áruk megvásárlására „rávegyék”.
57. A Beck Tours & Plan célja, hogy minél többen befizessenek az általa szervezett utazásra. A reklámanyagokon feltüntetett ingyenes törökországi utazás (és a DM levelekben az ingyenes klubtagság nyereményként való feltüntetése) egyértelműen a Beck Tours & Plan számára is kedvező módon befolyásolja a fogyasztó döntését az utazáson való részvétellel kapcsolatban, hiszen ez a feltétele az ingyenes törökországi utazás és a nyeremény átvételének. Az utazáson részt vevő személyek által befizetett részvételi díj összegén felül a Beck Tours & Plan minden utas után fejkvótát kap a Beck Reisentől.
58. A Versenytanácsnak a felelősség megállapításakor azt kellett megvizsgálnia, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot megvalósító közlések közzététele melyik vállalkozás érdekét szolgálták. Az előző két pontban bemutatottak alapján a Versenytanács megállapítja, hogy mindkét eljárás alá vontnak egyformán érdeke fűződött a reklámanyagok közzétételehez.
59. A Versenytanács a fentiek levezetésével egyértelműen bizonyítottnak látja mindkét eljárás alá vont közvetlen érdekét a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése tekintetében. Mindezek alapján mind az I. r. eljárás vont, mind pedig a II. r. eljárás vont felelősségét megalapozottnak látja a sérelmezett magatartással kapcsolatban.
60. A Versenytanács megjegyzi, hogy az eljárás alá vontak kapcsolatában meghatározó körülmény a közöttük létrejött stratégiai szövetség, az erre épülő termék- illetve szolgáltatáscsomag, valamint az egymás tevékenységének sikerességétől való

kölcsönös függőség, ebből következően a sérelmezett magatartással kapcsolatban egyenlő mértékben állapítja meg a két vállalkozás felelősségét.

A Versenytanács döntése

61. A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vontak tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak azáltal, hogy a vizsgált tájékoztatási eszközökön a dél-törökországi kirándulást/körutazást ingyenes utazásként valamint a Beck Utazási Klubtagság ingyenességét kedvezményként tüntették fel.

62. A Versenytanács megítélése szerint az eljárás alá vontak azzal, hogy

- ingyenességgel hirdették a törökországi utat, annak ellenére, hogy 25 Euro/fő kötelezően fizetendő utazásszervezői díj és a ki- és visszautazás díja - plusz költségként - a fogyasztót terheli, megvalósították az Fttv. mellékletének 20. pontjában leírt tényállást megsértve ezzel az Fttv. 4. §-át, továbbá
- 25.000 illetve 125 000 forint értékű nyereményként tüntette fel a Beck Utazási Klub 1 éves illetve 5 éves tagsági díjának megnyerését a fogyasztó számára, mikor az eljárás alá vont nyilatkozata szerint³³ „egyetlen olyan személy sincs akinek nem ingyenesen biztosítottuk a klubtagságot” Fttv. mellékletének 31. pontjában leírt tényállást megsértve ezzel az Fttv. 4. §-át.

63. A Versenytanács a fentiek alapján jogsértőnek tekinti

- az Fttv. melléklete 20. és 31. pontjaiban részletezett magatartás megvalósítása miatt valamennyi vizsgált DM levelet,
- az Fttv. melléklete 20. pontjában részletezett magatartás megvalósítása miatt valamennyi vizsgált szórólapot.

Jogkövetkezmények

64. A jogsértés megállapítása mellett a Versenytanács az eljárás alá vontakkal szemben bírságot szabott ki a Tpv. 78. § (1) bekezdése alapján. A bírság összegének meghatározása során a Versenytanács a Tpv. 78. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szem előtt tartásával járt el.

65. A Versenytanács a bírság alapösszegének meghatározásakor abból indult ki, hogy a sérelmezett magatartással kapcsolatban egyenlő mértékben állapította meg a két

vállalkozás felelősségét (lásd. 60. pont), továbbá mindkét eljárás alá vont vállalkozás esetében a kommunikációs eszközökön hirdetett érintett termékek értékesítési adataira³⁴ és a jogsértő kommunikációs eszközök költségeire volt tekintettel:

66. A Versenytanács bírság alapösszegét az alább megjelölt enyhítő és súlyosító körülmények alapján korrigálta.

67. A Versenytanács mindkét eljárás alá vont esetben enyhítő körülményként az alábbiakat értékelte:

- az egyes reklámok nem kizárólag jogsértőnek minősülő elemet tartalmaztak, hanem más közléseket is,
- az eljárás alá vontak együttműködési kötelezettségüknek bírság kiszabása nélkül önként, segítő módon tettek eleget,
- a törökországi ott-tartózkodás költségeit a Beck Reisen Kft. valóban kifizette,
- a klubtagsághoz Beck Reisen Kft. valóban kínált kedvezményeket,
- a törökországi úttal kapcsolatos információhoz a fogyasztók a Beck Tours & Plan Kft. által szervezett termékbemutatón átadott „sárga dosszié” révén hozzájutottak.

68. A Versenytanács nem tudta enyhítő körülményként figyelembe venni az eljárás alá vontaknak a fordítással kapcsolatos előadását, ugyanis véleménye szerint az eljárás alá vontakat semmi sem gátolta abban, hogy a vizsgált kommunikációs eszközökön a szükséges információkat megjelenítsék.

69. A Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, mindkét eljárás alá vont esetben hogy

- a kampány az adott rövid időszakban intenzív volt, így az érintett fogyasztók széles körét érthette el,
- a jogsértés az összes vizsgált kommunikációs eszközön megvalósult,
- a DM leveleken halmozottan jelentek meg jogsértő állítások.

70. Végül lépésként a korrigált összeget arányosította a Versenytanács az eljárás alá vontak nettó árbevételéhez³⁵, és ezen arányosítás vezetett ahhoz, hogy eltérő nagyságú

³³ Vj-143-017/2009.

bírságot szabott ki az eljárás alá vontakkal szemben annak ellenére, hogy a sérelmezett magatartással kapcsolatban egyenlő mértékben állapította meg a két vállalkozás felelősségét (lásd. 60., 65. pont).

71. A bíróságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára kell megfizetni függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A bíróság befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a megbírságolt vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme (bírság).
72. A Ket. 138. § (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bíróság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

VI.

Egyéb kérdések

73. A GVH hatásköre az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdésén, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

³⁴ Vj-143-006/2009/F5 és F6, Vj-143-012/2009/F6 és F7, Vj-143-023/2009, Vj-143-031/2009

³⁵ Vj-143-005/2009/F1, Vj-143-006/2009/F5

74. Tekintettel az eljárás alá vont vállalkozás által alkalmazott kommunikáció kiterjedtségére és a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára a GVH hatásköre jelen ügyben fennáll.

Budapest, 2010. május 20.

Bártfai-Mager Andrea sk.
előadó versenytanács tag

Dr. Gadó Gábor sk.
versenytanács tag

Dr. Dobos Gergely sk.
versenytanács tag